

**UCHWAŁA NR LXIX/908/2024
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 24 kwietnia 2024 r.

**w sprawie nadania lotnisku nazwy "Lotnisko Suwałki im. gen. bryg. pil. Witolda
Urbanowicza"**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) Rada Miejska w Suwałkach uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Lotnisku położonemu w Suwałkach nadaje się nazwę "Lotnisko Suwałki im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza".

2. Usytuowanie lotniska zostało wskazane na załączniku graficznym do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

Zdzisław Przelomiec

Załącznik do uchwały Nr
LXIX/908/2024
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

Lotnisko Suwałki im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza

UZASADNIENIE

Podejmowanie uchwał w sprawach nazw ulic i placów będących drogami publicznymi zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Witold Aleksander Urbanowicz urodził się 30 marca 1908 w Olszance koło Suwałk, w rodzinie Antoniego i Bronisławy z Jurewiczów. Był najmłodszym z czwórki rodzeństwa. 1 września 1925 roku rozpoczął naukę w Korpusie Kadetów Nr 2 w Modlinie, od następnego roku w Chełmnie. Maturę zdał w Korpusie Kadetów w 1930 roku i 16 października wstąpił do Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie, którą ukończył w 1932 roku, w wieku 24 lat. Jako podporucznik obserwator został skierowany do służby w nocnym dywizjonie bombowym 1 pułku lotniczego w Warszawie, został przydzielony do 213. eskadry niszczycielskiej nocnej. W 1933 roku ukończył kurs pilotażu, a następnie Kurs Wyższego Pilotażu w Grudziądzu, po czym został przeniesiony do lotnictwa myśliwskiego. Już jako pilot latał w eskadrach: 113, a następnie 111 „Kościuszkowskiej”. Po tym, jak drugą z nich przeniesiono tymczasowo do bazy przy granicy z ZSRR z zadaniem odpędzania samolotów rozpoznawczych WWS naruszających polską przestrzeń powietrzną, Urbanowicz miał w sierpniu 1936 roku zaliczyć swe pierwsze zwycięstwo w walce powietrznej. Wydarzenie to zadecydowało o przeniesieniu go do szkolnictwa – do Dęblina na stanowisko instruktora pilotażu (gdzie otrzymał swój przydomek – „Kobra”). Wielu znanych pilotów z okresu II wojny światowej zdobyło pierwsze szlify pod jego okiem. 1 marca 1935 roku został awansowany na porucznika ze starszeństwem z dniem 1 stycznia 1935 roku i 36 lokatą w korpusie oficerów aeronautyki. W marcu 1939, w tym samym stopniu i starszeństwie, zajmował 61 lokatę w korpusie oficerów lotnictwa, grupa liniowa. Pełnił wówczas służbę w Szkole Podchorążych Lotnictwa – Grupa Liniowa na stanowisku dowódcy II plutonu 3 eskadry I dywizjonu.

Wojna zastała Urbanowicza w trakcie ćwiczeń w powietrzu w szkole w Dęblinie. Latając na starym myśliwcu P.7a (w grupie „Ułęż”, wraz z innymi instruktorami ze szkoły), mimo starć z nieprzyjacielem nad Dęblinem i Ułężem, nie zdołał strącić żadnej niemieckiej maszyny. Gdy jego samolot został zniszczony na ziemi, dostał rozkaz doprowadzenia grupy podchorążych do Rumunii, skąd miał odebrać rzekomo dostarczone tam samoloty Morane-Saulnier MS.406 i Hurricane. Wobec niedostarczenia do Rumunii samolotów, Urbanowicz wrócił z granicy do kraju w celu kontynuowania walki. Pochwycony przez oddział Armii Czerwonej, uciekł wraz z dwoma podoficerami tego samego wieczora i po trzech dniach dołączył do swojego oddziału w Rumunii. Został internowany w obozie w Slatinie, skąd niebawem przetransportowano go do Francji. W Istres zakwaterowano go wraz z oddziałem w prymitywnych barakach, nie dając większych nadziei na rychły udział w walce z Niemcami, wobec czego w końcu stycznia 1940 roku Urbanowicz znalazł się w grupie pilotów, która przyjęła zaproszenie wstąpienia do brytyjskich dywizjonów RAF-u i przeniósł się do Wielkiej Brytanii. Podczas tzw. "buntu podchorążych", którzy odmówili złożenia przysięgi na wierność królowi angielskiemu, został włączony w skład grupy mediacyjnej. Jedną z przyjętych hipotez zachowania podchorążych było podejrzenie, że działają pod wpływem Urbanowicza. Ostatecznie spór został zakończony polubownie, bez wpływu na dalszą karierę Witolda Urbanowicza i podchorążych. W Wielkiej Brytanii otrzymał numer służbowy RAF 76735.

4 lipca 1940 roku trafił na przeszkolenie w 1 School of Army Cooperation w Old Sarum, dalsze szkolenie lotnicze kontynuował w 6 Operational Training Unit (OTU). Początkowo został przydzielony do dywizjonu 302, następnie trafił do 601 dywizjonu myśliwskiego RAF. Jako pilot 601 dm, Urbanowicz rozpoczął 4 sierpnia loty operacyjne w bitwie o Anglię. 7 września, będąc wciąż w randze porucznika, mimo oporów części dowództwa Polskich Sił Powietrznych, został mianowany dowódcą dywizjonu 303 po ciężko poparzanym w walce majorze Krasnodębskim.

15 września, w dniu uważanym przez wielu za decydujący o wyniku bitwy o Anglię, poprowadził atak dywizjonu na osłanianą przez myśliwce formację 60 bombowców. 18 września, z rąk gen. Władysława Sikorskiego, otrzymał Krzyż Srebrny Virtuti Militari. 22 października zdał dowództwo dywizjonu 303 por. Hennebergowi.

Przez pewien czas pracował w dowództwie 11 Grupy Myśliwskiej. Następnie zajął się organizacją 1 Polskiego Skrzydła Myśliwskiego (w jego skład weszły dywizjony 303, 306 i 308), od 15 kwietnia do 30 maja 1941 dowodził tą jednostką. Nie był jednak popularny wśród polskich władz lotniczych i w czerwcu 1941 został odsunięty od latania i wysłany do USA z serią odczytów dla Polonii amerykańskiej w celu naboru ochotników do wojska. Następnie służył w szkolnictwie lotniczym w Wielkiej Brytanii, po czym jesienią 1942 roku został oddelegowany do Waszyngtonu na stanowisko zastępcy attaché lotniczego przy polskiej ambasadzie.

We wrześniu 1943 roku Urbanowicz ochotniczo wstąpił (jako gość) do amerykańskiej 14 Armii Lotniczej walczącej na froncie chińskim. Po krótkotrwałym pobycie w dywizjonach 16 i 74, 23 października 1943 został przydzielony do słynnego dywizjonu 75 (75th Fighter Squadron) 23 Grupy Lotniczej, znanego jako „Latające Tygrysy”. Jako pilot tej jednostki, latając na samolocie P-40N Kittyhawk, Polak zasłużył się w bitwie pod Changde, eskortował bombowce i samoloty transportowe. 11 grudnia nad lotniskiem w Nanchang zestrzelił 2 samoloty japońskie (te zestrzelenia zostały oficjalnie uznane)^[28]. Prawdopodobnie były to samoloty Nakajima Ki-43.

W grudniu 1943 Urbanowicz powrócił do Wielkiej Brytanii by po krótkim okresie pracy sztabowej zostać ponownie polskim attaché lotniczym w Waszyngtonie. Gdy w lipcu 1945 roku rząd Stanów Zjednoczonych cofnął uznanie Rządowi Polskiemu na Uchodźstwie, płk Urbanowicz przyleciał do okupowanych Niemiec. W październiku 1945 roku został przeniesiony w stan nieczynny. W 1946 roku został mianowany podpułkownikiem.

Po zwolnieniu ze służby pozostał w Stanach Zjednoczonych, gdzie przez rok pracował jako statystyk w American Overseas Airlines (AOA), a od listopada 1946 roku do czerwca 1947 roku sekretarz zarządu Związku Chrześcijańskiej Młodzieży Męskiej w Nowym Jorku. W drugiej połowie 1947 roku jako przedstawiciel AOA i YMCA przebywał w Polsce. Odwiedził wówczas również rodziną Olszanek i Suwałki, gdzie spotkał się z młodzieżą gimnazjum i Szkoły Podstawowej nr 1. Jak wspominał, w czasie pobytu w Polsce czterokrotnie zatrzymywany był przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, udało mu się jednak uniknąć więzienia i wyjechać za granicę.

Osiadł wraz z rodziną w Nowym Jorku, gdzie w następnych latach pracował w American Airlines, Eastern Airlines i Republic Aviation jako „production control executive”. Władze RP na uchodźstwie mianowały go pułkownikiem ze starszeństwem z 1 stycznia 1964 roku. W 1973 roku przeszedł na emeryturę. Do 1994 był konsultantem w amerykańskim przemyśle lotniczym. W czerwcu 1991 roku przyjął ofertę przyjazdu do kraju. 11 listopada 1995 roku, podczas kolejnej wizyty, Prezydent RP Lech Wałęsa mianował go generałem brygady.

Zmarł 17 sierpnia 1996 roku w szpitalu amerykańskich weteranów na Manhattanie. Pochowany na cmentarzu Our Lady of Czestochowa w Doylestown, Pensylwania, USA.

Uchwała jest podejmowana w związku z uwzględnieniem przez Prezydenta Miasta Suwałk petycji obywatelskiej z dnia 3 kwietnia 2024r. wniesionej przez Stowarzyszenie Samorządna Suwalszczyzna.

Źródło–Wikipedia Wolna Encyklopedia([https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Urbanowicz_\(genera%C5%82\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Witold_Urbanowicz_(genera%C5%82)))